

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-723502/V/13/EG

00-090 Warszawa   Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 22 827 64 53

Warszawa, 11. 04. 2013 r.

Pan

Sławomir Nowak

Minister Transportu, Budownictwa

i Gospodarki Morskiej

ul. Chałubińskiego 4/6

00-928 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze

W nawiązaniu do wystąpienia generalnego z dnia 21 marca 2013 r. (RPO-715580), dotyczącego nowych zasad uzyskiwania uprawnień do kierowania pojazdami, pragnę przedstawić Panu Ministrowi kolejne kwestie - także związane z brakiem odpowiednich przepisów przejściowych - odnoszące się do obowiązku wnoszenia dopłat do egzaminów na prawo jazdy w związku z wejściem w życie, w dniu 19 stycznia 2013 r., rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 16 stycznia 2013 r. w sprawie wysokości opłat za przeprowadzenie egzaminu państwowego oraz stawek wynagrodzenia związanych z uzyskiwaniem uprawnień przez egzaminatorów (Dz. U. z 2013 r. poz. 78) - zwanego dalej *rozporządzeniem z 16 stycznia 2013 r.*

Na wstępie, dla zobrazowania problemu pragnę odwołać się do sprawy, jaka ostatnio wpłynęła do mojego Biura. W dniu 9 stycznia 2013 r. obywatel zdawał w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego („WORD”) w C. egzamin na prawo jazdy kategorii C i E, który zakończył się wynikiem negatywnym. W związku z powyższym, po uiszczeniu opłaty za kolejny egzamin w wysokości dotychczas obowiązującej, osobiście próbował on ustalić termin kolejnego egzaminu w ośrodku. Jednakże otrzymał informację, że nie jest to możliwe z uwagi na brak terminów i jednocześnie został poinstruowany, że kolejny termin egzaminu należy ustalić telefonicznie. Ostatecznie telefonicznie skontaktował się z WORD w C. w dniu 28 stycznia 2013 r. czyli po wejściu w życie *rozporządzenia z 16 stycznia 2013 r.* (wcześniejsze codzienne próby kontaktu telefonicznego kończyły się niepowodzeniem). Wówczas został poinformowany o obowiązku uiszczenia dodatkowej opłaty za egzamin w wysokości różnicy między stawką obowiązującą dotychczas a stawką wynikającą z *rozporządzenia z 16 stycznia 2013 r.*

Zgodnie z § 11 ust. 3 rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 13 lipca 2012 r. w sprawie egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez egzaminatorów oraz wzorów dokumentów stosowanych w tych sprawach (Dz. U. z 2012 r. poz. 995), jeżeli osoba egzaminowana uzyskała negatywny wynik części teoretycznej lub praktycznej egzaminu albo nie przystąpiła do egzaminu państwowego w wyznaczonym terminie, ośrodek egzaminowania na jej wniosek wyznacza kolejny termin egzaminu po uiszczeniu opłaty za egzamin. Osobie takiej wskazuje się pierwszy wolny termin egzaminu.

Mając na uwadze treść przywołanego powyżej przepisu oraz treść *rozporządzenia z 16 stycznia 2013 r.*, należy stwierdzić, iż pojawia się problem z określeniem wysokości należnej opłaty za egzamin na prawo jazdy, w sytuacji gdy do opłacenia egzaminu doszło przed 19 stycznia 2013 r., a termin egzaminu został wyznaczony po tej dacie - tak jak w sprawie przedstawionej na wstępie niniejszego pisma. W *rozporządzeniu z 16 stycznia 2013 r.* nie zostały bowiem wprowadzone żadne przepisy intertemporalne regulujące zasady wnoszenia opłat za egzamin w sprawach wszczętych przed dniem 19 stycznia 2013 r., a więc przed dniem wejścia jego przepisów w życie (§ 7).

Dodatkowo należy podkreślić, iż przepisów przejściowych brakuje również w rozporządzeniu Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie wysokości opłat za wydanie dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami (Dz. U. z 2013 r. poz. 83) - zwanego dalej *rozporządzeniem z 11 stycznia 2013 r.* W § 2 przedmiotowego rozporządzenia ograniczono się jedynie do stwierdzenia, że rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 19 stycznia 2013 r., pomijając wprowadzenie przepisów intertemporalnych regulujących wydawanie dokumentów po 19 stycznia 2013 r. a opłaconych przed tą datą.

Opisane sytuacje są o tyle zaskakujące, że przy dokonywaniu wcześniejszych nowelizacji uwzględniano konieczność wprowadzenia przepisów przejściowych. Poprzednio obowiązujące rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości opłat i stawek wynagrodzenia za sprawdzenie kwalifikacji oraz za wydanie dokumentów w tych sprawach (Dz. U. Nr 219, poz. 2162 ze zm.), było dwukrotnie zmieniane. Pierwszy raz na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 27 października 2005 r. (Dz. U. Nr 217, poz. 1835), które w § 2 stanowiło, że „*Stawek opłat, o których mowa w § 1 pkt 1 oraz w tabeli nr 1 i 3, nie stosuje się do osób, które przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zostały przyjęte na egzamin na prawo jazdy, pozwolenie lub na egzamin sprawdzający kwalifikacje teoretyczne i praktyczne kandydatów na instruktorów i instruktorów oraz kandydatów na egzaminatorów*

i egzaminatorów". Kolejna nowelizacja miała miejsce w związku z wydaniem rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 stycznia 2010 r. (Dz. U. Nr 14, poz. 76), które dotyczyło zmiany opłat za wydanie prawa jazdy, legitymacji instruktora lub egzaminatora, międzynarodowego prawa jazdy oraz pozwolenia. W § 2 przedmiotowego rozporządzenia wskazano *expressis verbis*, iż „Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe”.

Powyższe prowadzi do konkluzji, iż doszło do zaniechania wprowadzenia w *rozporządzeniu z 11 stycznia 2013 r.* oraz w *rozporządzeniu z 16 stycznia 2013 r.* przepisów przejściowych. Należy to uznać za przeoczenie prawodawcy. Jednocześnie z niepokojem stwierdzam, iż zaniechanie to wiąże się z dotkliwymi konsekwencjami dla znacznej liczby obywateli. Z doniesień prasowych wynika, iż praktyki stosowane przez WORD w związku z brakiem przepisów przejściowych są niejednolite w skali całego kraju. Tytułem przykładu, WORD w L. oraz w G. dopuszcza do egzaminu pod warunkiem złożenia odpowiedniego oświadczenia o uiszczeniu brakującej opłaty w ciągu trzech dni od daty egzaminu¹. Inne zasady obowiązują w Małopolskim Ośrodku Ruchu Drogowego („MORD”), gdzie dopóki egzaminowany nie dokona wpłaty w wysokości obowiązującej po wejściu w życie *rozporządzenia z 16 stycznia 2013 r.* nie zostanie wyznaczony nowy termin egzaminu. Od uregulowania opłaty uzależnione jest również przekazanie dokumentów do starostwa celem wydania prawa jazdy². Dopłaty wymagane są również przez ośrodki w T., N. oraz w O.. Podobnie jest w Zachodniopomorskim Ośrodku Ruchu Drogowego („ZORD”) w K., gdzie argumentem przemawiającym za brakiem możliwości odstąpienia od pobierania opłaty w nowej wysokości jest dyscyplina finansów publicznych. Przedstawiciele ZORD wyraźnie wskazują, iż gdyby w *rozporządzeniu z 16 stycznia 2013 r.* znalazł się zapis, z którego treści wynikałoby, że stara stawka obowiązywałaby wszystkich, którzy zapłacili za egzamin przed zmianą przepisów, to dopłata byłaby zbędna. Inaczej sytuacja wygląda w C. i we W., gdzie nie żąda się dopłat. Natomiast w W. na początku pobierano opłaty, po czym następnie tego zaniechano. Z informacji zamieszczonej na stronie internetowej WORD w W. wynika, iż osoby, które dokonały zapisu na egzamin przed 19 stycznia 2013 r., a którym termin egzaminu

¹ Źródło: artykuł pt. „Zmiany w prawie jazdy: Kursanci muszą dopłacać do egzaminów” - <http://www.rm24.pl/fakty/polska/ne\vs-zmianv-w-pra\vie-iazdy-kursanci-mus7/d-doplacac-za-eizamin.»ld.771050> oraz „Dopłaty do egzaminów. Kolejny błąd resortu?” - <http://www.prawoiazdy.coni.pl/aktualnosci/sinule/id/1321>.
² Źródło: artykuł pt. „Żądają dopłat od zdających na prawo jazdy. Mogą czy nie?” - http://7krako.v.ga7.eta.pl/ki-akow/K35821.13372255.Zadaia_doplacat_od_zdajacych_na_pra\vo_jazdy_Moga_czy.html.
 Źródło: artykuł pt. „Egzaminy na prawo jazdy: dopłaty zgodne z prawem” - <http://www.gk24.pl/apps/pbcs.dll/article?AID=/20130205/KOSZALIN/130209844>.
⁴ Źródło: artykuł pt. „Kursanci muszą dopłacać do egzaminu” - http://moto.onet.pl/1677419.1_kursanci-musza-doplacac-do-egzaininu.artikul.html?node=2 oraz „Egzamin na prawo jazdy - kursanci muszą dopłacić” - <http://www.vprost.pl/ar/388670/Egzamin-na-prawo-iazdy-kursanci-rmusza-doplacic/>.

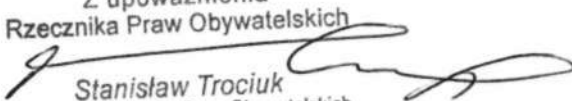
został wyznaczony po 19 stycznia br. nie są zobowiązane do wnoszenia opłaty uzupełniającej do nowej ceny egzaminu. Osoby, które wniosły już opłatę uzupełniającą otrzymują jej zwrot.

Reasumując, w mojej ocenie brak wprowadzenia przepisów przejściowych do *rozporządzenia z 11 stycznia 2013 r.* oraz *rozporządzenia z 16 stycznia 2013 r.* może naruszać wyrażoną w art. 2 Konstytucji RP zasadę demokratycznego państwa prawnego. Stosowanie niejednolitych praktyk przez WORD może z kolei pozostawać w sprzeczności z zasadą równości i zawartym w art. 32 Konstytucji RP nakazem równego traktowania przez władze publiczne osób znajdujących się w podobnej sytuacji faktycznej i prawnej. Moim zdaniem zróżnicowane traktowanie obywateli nie może być w dalszym ciągu kontynuowane. W szczególności nie można zaaprobować sytuacji, w której dyrektorzy WORD profilaktycznie wymagają dodatkowych opłat od egzaminowanych z uwagi na to, iż nie mają jasnych wytycznych w tej sprawie ze strony Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej.

W związku z powyższym, stosownie do art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147 ze zm.) uprzejmie proszę Pana Ministra o zajęcie stanowiska w sprawie niejednolitych praktyk stosowanych obecnie przez WORD w kwestii pobierania dodatkowej opłaty za egzamin na prawo jazdy.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich